

Instructies Coronavirus – 30 april 2020

In navolging van de vergadering van de Nationale Veiligheidsraad van 24 april werken we aan een exitstrategie en een heropstartplan voor de gevangenen, en dit op basis van de richtlijnen van de federale overheid die we op de voet opvolgen. De principes en concrete uitwerking van deze strategie voor de gevangenen – al dan niet gekoppeld aan een timing – zullen later worden meegedeeld. **Tot nader order blijven de lopende maatregelen binnen de gevangenen van kracht.**

Inhoud

Instructies van toepassing op personeel	3
Aanwezigheden en afwezigheden	3
1. Positieve test Covid-19	3
2. Consultaties door EMPREVA	3
3. Covid-19 als beroepsziekte	3
4. Impact coronamaatregelen op werking Medex.....	4
5. Verlof	4
Telewerk en aanpassing werkregime	5
1. Attesten voor opvang op school en verplaatsingen naar het werk	5
2. Attesten voor verplaatsing medewerkers uit het buitenland.....	5
3. Telewerk	6
4. Aanpassingen werkregime.....	7
5. Opleiding en indiensttreding van nieuwe medewerkers	8
6. Mutaties.....	8
Preventiemaatregelen en hygiëne.....	8
1. Vergaderingen met vakorganisaties	8
2. Personeelsrestaurants	8
3. Beschermingsmateriaal	8
4. Bewaking bij hospitalisatie	17
5. EHBO	17
Instructies van toepassing op gedetineerden en aanpassing van de interne organisatie van de gevangenis	18
Werkprocessen gevangenis	18
1. Inkomende gedetineerden in preventieve isolatie	18
2. Fouilles	19

3. Bezoek.....	19
4. Behandelen van kleding en voorwerpen gedetineerden.....	20
5. Inkomende post.....	21
6. Nemen van vingerafdrukken van gedetineerden	22
7. Hoorzittingen voor disciplinaire dossiers.....	22
8. Communiceren van aantal gedetineerden in medische isolatie.....	22
9. Transfers gedetineerden vanuit gevangenis met coronabesmetting	22
10. Artsen.....	22
11. Maatregelen met betrekking tot de rechtspleging.....	23
12. Betekeningen aan gedetineerden.....	25
12.1 Gedetineerden in medische isolatie	25
12.2 Gedetineerden in ET voorhechtenis	25
12.3 Gedetineerden in onderbreking van de strafuitvoering	26
12.4 Andere gedetineerden.....	26
12.5 Maatregelen rond hygiëne	26
Aanpassing regime en activiteiten gedetineerden	26
1. Tewerkstelling gedetineerden	26
2. Social distancing.....	27
<i>Strafuitvoeringsmodaliteiten</i>	27
1. Onderbreking van de strafuitvoering ‘coronavirus Covid-19’	28
2. Vervroegde invrijheidstelling	29
3. Herroeping SO en VI.....	29
4. Schorsing van de strafuitvoeringsmodaliteiten (UV, PV, HV en BD).....	29
5. Strafonderbreking wegens ernstige en dringende reden van familiale aard.....	30
6. Adviesverlening SURB	31
Elektronisch toezicht	31
1. Vrijstellingen	31
2. Betekeningen bij VH GPS	31
3. Verwijderen en bewaren van materiaal	31
4. Seinen van gedetineerden bij niet-identificatie.....	32
Vrijstelling gedetineerde in medische isolatie	32
1. Strafeinde	32
2. Voorlopige invrijheidstelling	32
Justitiehuisen	32

Instructies van toepassing op personeel

Aanwezigheden en afwezigheden

1. Positieve test Covid-19

Een personeelslid dat positief heeft getest op Covid-19 moet de directeur verwittigen. Dat mag op de manier die voor hem/haar het meest aangewezen en discreet is (telefonisch, per e-mail, per sms,...).

2. Consultaties door EMPREVA

Empreva heeft besloten om **tot en met zondag 3 mei 2020** alle geplande medische consultaties te annuleren. Psychosociale gesprekken worden telefonisch behandeld. Aanvragen voor specifieke medische consultaties worden geval per geval behandeld na telefonisch contact met de aanvrager.

De preventieadviseurs-arbeidsartsen en preventieadviseurs psychosociale aspecten blijven telefonisch of per e-mail bereikbaar tijdens de kantooruren om adviezen te geven. Gebruik om hen te bereiken hun e-mailadres van Empreva (voornaam.naam@empreva.fgov.be), niet dat van de FOD Justitie (xxx@just.fgov.be).

Voor [meer informatie en regelmatige updates over de maatregelen rond gezondheidstoezicht](#) kan u altijd de website (www.empreva.be) raadplegen.

3. Covid-19 als beroepsziekte

De heersende Covid-19 epidemie heeft de vraag opgeroepen of de ziekte in bepaalde gevallen als een [beroepsziekte](#) kan worden erkend. Fedris, het Federaal agentschap voor beroepsrisico's, bevestigt dat personen met Covid-19 (gediagnosticeerd door middel van een laboratoriumtest) die werkzaam zijn in de **gezondheidszorg** en die een **duidelijk verhoogd risico** lopen om besmet te worden door het virus, in aanmerking komen voor schadeloosstelling wegens beroepsziekte.

Daaronder vallen:

- ambulanciers die betrokken zijn bij het vervoer van Covid-19 patiënten
- in de ziekenhuizen:
  - het personeel werkzaam in spoeddiensten en diensten voor intensieve zorgen
  - het personeel werkzaam in de diensten voor longziekten en infectieziekten
  - het personeel werkzaam in andere diensten waar patiënten met Covid-19 zijn opgenomen
  - personeelsleden die diagnostische en therapeutische handelingen hebben uitgevoerd bij patiënten met Covid-19
- het personeel werkzaam in andere diensten en verzorgingsinstellingen waar zich een uitbraak van Covid-19 heeft voorgedaan (twee of meer geclusterde gevallen).

In de voornoemde diensten gaat het over alle personen die er werkzaam zijn (medisch, paramedisch, logistiek en schoonmaakpersoneel) en bij wie de infectie in verband kan staan met hun beroepsactiviteit. De regeling geldt ook voor leerlingen en studenten die stage lopen.

Gevallen van Covid-19 bij personeelsleden die patiënten behandelen of verzorgen en die niet onder een van de genoemde categorieën vallen, kunnen voor erkenning in aanmerking komen als de ziekte in verband kan worden gebracht met een gedocumenteerd professioneel contact met een COVID-19-patiënt.

Personen die in aanmerking komen, hebben er belang bij een aanvraag tot schadeloosstelling in te dienen. Voor een vlotte afhandeling van de aanvraag is het van groot belang zoveel mogelijk informatie te verschaffen over:

- de aard van de uitgeoefende beroepsactiviteit in de laatste weken voor het optreden van de symptomen
- de medische evolutie van de aandoening (verslagen van artsen)
- de laboratoriumuitslagen die de infectie door het SARS-CoV-2-virus aantonen; deze uitslagen zijn absoluut noodzakelijk
- de duur van de arbeidsongeschiktheid die door de arts werd voorgeschreven

De personeelsleden van de gevangenissen kunnen hun aanvraag beroepsziekte versturen aan de dienst P&O volgens de geldende regels. De normale procedure moet dus gevolgd worden. De FOD Justitie voorziet geen testen en geen attesten. Zoals voor alle beroepszietes sturen zij dit formulier 'aangifte beroepsziekte' (formulier BZ1) naar de lokale P&O-dienst, samen met het medisch attest beroepsziekte (formulier BZ2) ingevuld door de arts. De lokale P&O dienst zal de documenten sturen naar de dienst P&O voor verdere afhandeling.

4. Impact coronamaatregelen op werking Medex

Medex heeft op de website een [pagina](#) aangemaakt om de impact van de huidige situatie op hun werking toe te lichten (bv. op vlak van ziektecontroles, pensioencommissie, verminderde prestaties wegens medische redenen, arbeidsongevallen,...). De informatie wordt aangepast bij nieuwe ontwikkelingen.

<https://www.health.belgium.be/nl/coronavirus-sars-cov-2>

5. Verlof

Medewerkers kunnen nog steeds verlof aanvragen. Zij die verlof hebben aangevraagd en dat werd goedgekeurd, kunnen dit opnemen. Er wordt op dit moment geen toegekend verlof ingetrokken. Mensen kunnen wel vrijwillig hun verlof afstaan. Het is de directeur die in het belang van de dienst oordeelt over de opportuniteit hiervan.

Reeds toegekend verlof kan enkel geannuleerd worden als dit in het belang is van de dienst. De huidige uitzonderlijke situatie en de nationale maatregelen rechtvaardigen deze beslissing.

Meer specifiek wat het groot verlof tijdens de zomermaanden betreft, kunnen deze verlopen op verzoek van de medewerker worden geannuleerd voor zover aan de volgende cumulatieve voorwaarden is voldaan:

- **Het belang van de dienst: Dit houdt in het bijzonder in dat deze annulatie niet tot een overbezetting van de geplande dienstlijsten mag leiden. Indien, bijvoorbeeld, om de dienstlijsten tijdens deze periode te kunnen opstellen, medewerkers zich bereid hebben verklaard om prestaties te leveren op**

- dagen waarin zij normaal in rust staan en alsnog deze rustdagen wensen op te nemen doordat collega's die een verlof willen annuleren prestaties zullen leveren, kan hier op ingegaan worden; Er dient een voorafgaand akkoord te bestaan, ofwel met de medewerker(s) in kwestie, dan wel binnen het BOC, over de wijze van herplaatsen van dit verlof. Diverse gevangenis hebben een aangepaste verlofregeling buiten de klassieke verlofmaanden tijdens dewelke de personeelsleden een langere verlofperiode kunnen nemen. Er dient in het licht van het herplaatsen van de verlofperiodes nagegaan te worden of deze regeling kan stand houden om een werkbare dienststabel te kunnen garanderen. In voorkomend geval dient een afwijkende regeling te worden overeen gekomen.

Telewerk en aanpassing werkregime

1. Attesten voor opvang op school en verplaatsingen naar het werk

Scholen zijn niet gesloten maar schorten de lessen op. In principe zijn scholen verplicht om in te staan voor de opvang van kinderen tot 15 jaar.

Sommige scholen proberen de opvang te limiteren. Het certificaat dat u ontving als bijlage bij de instructies op 19 maart is de basis voor de rechtvaardiging van de opvang. Mocht de school alsnog weigeren om de opvang te verzekeren, dan vraagt de medewerker een attest van de school. Dat attest moet bijgevoegd worden aan de aanvraag voor verlof om dwingende redenen. Het attest kan eveneens gebruikt worden als doorgangspas om naar het werk te gaan.

2. Attesten voor verplaatsing medewerkers uit het buitenland

De directie van de gevangenis waar het personeelslid werkt, geeft een attest dat bewijst dat men in België een veiligheidsberoep uitoefent dat de aanwezigheid noodzaakt. Dat certificaat geldt als doorgangspas om naar het werk te gaan.

Grens België – Frankrijk

Het [attest van de FOD WASO](#) is een absolute vereiste om de grens België – Frankrijk over te steken.

Grens België – Nederland

Om sneller de grens tussen België en Nederland te kunnen oversteken, kunnen 'grenswerkers' in vitale sectoren en met cruciale beroepen een speciaal vignet gebruiken. De werkgeven moet op de achterzijde van dit vignet een stempel (met adresgegevens en telefoonnummer) zetten. Je kan het vignet aanvragen bij je P&O-dienst of zelf downloaden en dan vragen aan je P&O-dienst om er een stempel op te zetten. Daarna knip je het vignet uit en plaats je het achter de voorruit van de wagen aan de kant van de bestuurder.

Download het vignet (in vier talen beschikbaar) op de site van het nationaal crisiscentrum:

<https://crisiscentrum.be/nl/news/grensarbeiders-vitale-sectoren-en-met-cruciaal-beroep-kunnen-sneller-de-grens-met-nederland>

3. Telewerk

3.1 Telewerkbare functies

Voor telewerkbare functies zoals opgenomen in de officiële lijst mag het aantal dagen telewerk zoveel als mogelijk uitgebreid worden. Ook medewerkers die stage doen in het kader van hun benoeming of onder Rosetta-contract werken, mogen nu telewerken voor zover hun functie op de lijst van de telewerkbare functies staat. Het is in deze situatie niet nodig om het aanvraagformulier naar de P&O-dienst te sturen.

Voor wie contacten moet hebben met gedetineerden in het kader van de uitoefening van de functie is de regel die stelt dat men 3 dagen per week aanwezig moet zijn op de werkplek tot nader order niet meer van toepassing.

Volgende regels zijn van toepassing:

- iedere medewerker moet gemiddeld 1 dag per week in de inrichting werken
- de continuïteit van onze wettelijke en vitale opdrachten moet verzekerd blijven
  - onthaal van binnenkomende gedetineerden
  - verslaggeving en rapportage
  - crisisopvang
- in het kader van de bescherming van de persoonsgegevens blijven de regels rond meenemen van stukken en dossiers van toepassing
- medewerkers die thuis werken moeten voldoende werklast hebben

De directeur wordt gevraagd om de planning voor de **permanentie** over te maken aan de regionale directie en de centrale PSD.

De tijdelijke uitbreiding van het telewerk heeft geen impact op het aantal **recuperatiedagen**. Er worden dus geen recuperatiedagen afgetrokken.

De **rusten** worden zoals gewoonlijk opgenomen en worden dus niet opgespaard.

3.2 Directie-equipen

De instructie is niet van toepassing op de directie-equipen. Zij regelen autonoom hun telewerk.

3.3 Administratieve functies

Voor de administratieve functies (griffie, boekhouding, secretariaat, enz.) die niet zijn opgenomen op de lijst met telewerkbare functies gelden sinds 23 maart 2020 de volgende instructies:

- Binnen de administratieve diensten van de gevangenissen wordt een fysieke aanwezigheid van personeelsleden voorzien die gebaseerd is op deze voorzien in het kader van de minimale dienstverlening. De directeur beoordeelt of dit aantal nog dient gemodelleerd te worden naar boven of naar beneden, in functie van de behoeften van de gevangenis.
- De overige personeelsleden, wiens aanwezigheid op de werkvloer niet vereist is kunnen, naargelang de beschikbare IT-middelen ofwel in telewerk geplaatst worden met een laptop ofwel opdrachten vervullen op basis van een door de gevangenisdirectie voor te leggen plan aan de regionale directie. Indien de functie niet toelaat om telewerk te verrichten of indien het personeelslid niet belast kan worden met andere opdrachten, dienen de personeelsleden die in overtal zouden zijn in functie van de uit te voeren essentiële taken, aangespoord te worden om achterstallige verlof-, rust- en

recuperatiedagen van vorige jaren op te nemen. Zij mogen zich in ieder geval niet op de werkvloer begeven maar kunnen in voorkomend geval gedetacheerd worden naar andere gevangenissen die wel met personeelstekorten kampen.

- Er dient uiteraard over gewaakt te worden dat men in de gevangenis over een voldoende aantal personeelsleden beschikt om de opdrachten uit te voeren die onvermijdelijk in de gevangenissen dienen te worden uitgevoerd en dus kunnen de hierboven vermelde medewerkers indien nodig terug geroepen worden.
- Voor administratieve diensten die niet in het modelplan voorzien zijn, bv een secretariaat of een P&O-dienst, bepaalt de directeur de noodzakelijke aanwezigheid en beschikbaarheid volgens de logica hierboven uiteengezet en integreert het in het plan dat wordt voorgelegd aan de regionale directie.

3.4 ICT-medewerkers

Tijdens de corona-crisis mogen de medewerkers ICT telewerken op voorwaarde dat dit verenigbaar is met de lokale behoeften. Voor taken waarvoor een fysieke aanwezigheid nodig is, moet het personeelslid ook effectief aanwezig zijn. Indien er meerdere medewerkers ICT zijn binnen de inrichting, kan er alternerend gewerkt worden zodat er altijd iemand aanwezig is. De personen die telewerk doen, blijven terugroepbaar. De directeur bekijkt wanneer medewerkers aanwezig moeten zijn in het kader van de permanentieregeling en maakt dit over aan de regionale directie zoals voor de andere functies.

3.5 Medewerkers zorgequipen en medische diensten

Medewerkers van de zorgequipen en de medische diensten mogen niet telewerken. Zij staan in voor de verzorging en omkadering van zieke gedetineerden en kwetsbare personen. Deze opdrachten zijn niet in overeenstemming te brengen met telewerk.

4. Aanpassingen werkregime

4.1 Flexibiliteit dienstlijsten

Het garanderen van de continuïteit is een prioriteit voor onze organisatie. Dat kan dus vragen om flexibiliteit in de dienstlijsten. Dat betekent dat de directeur de dienstrol beheert in functie van de noodwendigheden van de dienst, bijvoorbeeld door medewerkers (maximaal) 11 uur te laten werken of glijdende uren te installeren. De directeur kan ook tijdelijke structurele aanpassingen doen in functie van wat in deze crisis nodig is. De structurele aanpassingen worden voor advies voorgelegd aan de vakorganisaties.

4.2 Duur van de shifts

In het belang van de dienst mag een medewerker gevraagd worden om maximaal **11 uur te werken**. Hierbij moet de wet van 2000 worden gerespecteerd en meer bepaald de bepalingen voorzien in artikel 8 die de maximale werkduur op weekbasis in principe vastleggen op 50 uur. Rusten mogen ingetrokken worden binnen het huidige reglementaire kader.

4.3 Detacheringen

- Personeelsleden van de **opleidingscentra** mogen ingeschakeld worden in de gevangenis van waaruit ze gedetacheerd zijn. De directeur bekijkt lokaal wat de behoeften hieromtrent zijn en neemt contact op met het betrokken personeelslid. De directeur van het OCPP/CFPP wordt hiervan op de hoogte gehouden.
- In geval van een **tijdelijke detachering naar een andere gevangenis** worden de reiskosten vergoed voor zover als wat standaard is voorzien. Indien de afstand tussen de woonplaats en de werkplaats naar waar een medewerker gedetacheerd wordt groter is dan naar zijn eigen werkplaats, wordt de extra tijd als werktijd gerekend. Dit kan in de praktijk omgezet worden door wat later toe te komen en wat vroeger te vertrekken. Indien dit geen optie is (bijvoorbeeld voor continudiensten) kan deze werktijd ook onder de vorm van overuren toegekend worden.

5. Opleiding en indiensttreding van nieuwe medewerkers

In het kader van de basisopleiding van nieuwe medewerkers worden de observatiestages opgeschort. De nieuwe beambten gaan onmiddellijk in hun eigen inrichting aan de slag. De lokale directie organiseert de omkadering van deze collega's. Indien het OCPP/CFPP in staat is om uniformen te leveren, moet dit gebeuren. Indien dit niet kan, dragen ze hun eigen kledij en hun personeelsbadge ter identificatie.

6. Mutaties

Alle mutaties worden tot nader order opgeschort om de continuïteit te garanderen.

Preventiemaatregelen en hygiëne

1. Vergaderingen met vakorganisaties

De niet-noodzakelijke BOC's worden voorlopig opgeschort, evenals de HOC's.

2. Personeelsrestaurants

Gelieve in de gevangenis de maatregelen zoals ze gelden in de vrije samenleving te volgen:

- De maaltijden voor het personeel worden nog steeds bereid.
- Eten in de refter mag indien de afstand van 1,5 meter gerespecteerd kan worden. Na de maaltijd moet de tafel goed gereinigd worden.
- Als de afstand van 1,5 meter niet gerespecteerd kan worden, kunnen de maaltijden niet ter plaatse worden genuttigd en moet er gegeten worden op de werkplek op een veilige afstand van anderen.

3. Beschermingsmateriaal

Ter bescherming van de gezondheid van alle aanwezigen in de gevangenissen en om tegemoet te komen aan diverse noden op het terrein in het kader van de bestrijding van het coronavirus, wordt extra beschermingsmateriaal (mondmaskers, handschoenen, zeep, enz.) voorzien en ter beschikking gesteld. Het

materiaal wordt ofwel zelf geproduceerd in de ateliers Cellmade of wordt aangekocht door de centrale dienst Aankopen en Logistiek en door de medische dienst. Het gaat om bijkomende aankopen (bovenop de lokale aankopen) waarvoor het nodige extra budget wordt/is vrijgemaakt.

Zoals u weet, heerst er een schaarste op de markt van bepaalde producten en is er een tekort aan stock bij leveranciers. De diensten binnen de centrale administratie zetten zich maximaal in om materiaal zo snel mogelijk te ontvangen en geleverd te krijgen. Via lokale aankopen kan elke gevangenis ook nog voorzien in dringende behoeften; de specifieke aankopen in dit kader zijn budgettair gedekt.

3.1 Gebruik van mondmasker en handschoenen voor personeelsleden

Er zijn twee types maskers in gebruik in de gevangenissen:

- FFP1 maskers of 'chirurgische maskers' beschermen de persoon in zijn/haar gewone en meer vluchtige contacten met anderen.
- FFP2 maskers zijn verplicht te dragen bij contact met gedetineerden in medische isolatie (bevestigd door een arts voor een verdacht geval of positief na test).

FFP1 of stoffen chirurgische mondmaskers

Waarom mondmaskers?

Het dragen van deze mondmaskers is een bijkomende beschermingsmaatregel voor de gehele populatie, maar sluit de andere genomen maatregelen niet uit en moeten verder uitgevoerd worden (wassen van de handen, bewaren van sociale afstand, thuisblijven bij ziekte). Het gaat dus om een bijkomend hulpmiddel. Het blijft belangrijk om regelmatig de handen te wassen. Er werden handgels uitgedeeld die kunnen gebruikt worden wanneer men niet onmiddellijk een wastafel in de buurt heeft.

Waarom draagt het personeel mondmaskers?

Het zijn onze medewerkers die van buiten de gevangenis komen die een mondmasker moeten dragen aangezien het risico op besmetting vooral van buiten komt. Zo beschermen zij zowel gedetineerden als hun eigen collega's. Er moet duidelijk gecommuniceerd worden hierover naar de gedetineerden toe zodat ze deze prioriteit en logica begrijpen.

Vervaardiging en verdeling van mondmaskers

Er zijn mondmaskers voorzien voor **alle personeelsleden** van de gevangenis in het kader van de coronacrisis. De mondmaskers werden vervaardigd door Cellmade in verschillende gevangenissen. De kwaliteit van de maskers is gegarandeerd: 1 laag stof volstaat gezien de weefdichtheid van de gebruikte stof. Naast de maskers met linten zullen binnenkort ook maskers met elastieken geproduceerd worden. Alle gevangenissen werden bedeed. De productie en verdeling loopt door zodat er bijkomende stock aanwezig zal zijn in de gevangenissen. Er is een positief advies van de IDPB. Gevangenissen die bijkomende stock nodig hebben, kunnen contact opnemen met Kathleen Van De Vijver (kathleen.vandevijver@just.fgov.be)

Beheer en verdeling van mondmaskers

De mondmaskers zijn niet persoonlijk en verlaten de gevangenis niet. Er wordt één mondmasker per personeelslid en per shift voorzien. Medewerkers ontvangen een proper mondmasker bij de start van de dienst en deponeren het gebruikte mondmasker bij het einde van de dienst. Er mag voor de personen die in de keuken werken een kleine voorraad extra FFP1 maskers voorzien worden.

Een specifieke procedure voor het ophalen van de gebruikte mondmaskers en de bedeling van de propere mondmaskers wordt per gevangenis uitgewerkt. Zo verlaten eventueel besmette maskers de gevangenis niet en gaan er geen maskers verloren. Er is een positief advies van IDPB.

Onderhoud van mondmaskers

De maskers zijn herbruikbaar. Maskers worden op het einde van elke shift verzameld in een waszak en gewassen in de gevangenis. Deze werkwijze kreeg een positief advies van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming. We raden u aan om de maskers op het einde van elke shift te verzamelen in een waszak en te wassen in de gevangenis. Op deze wijze verlaten eventueel besmette maskers de gevangenis niet en gaan er geen maskers verloren. De maskers moeten gewassen worden op een temperatuur van minstens 70° C en maximum 90°C, worden gedroogd en nadien gestreken door een gedetineerde die voorzien zal worden van mondmasker en handschoenen. De linten mogen op maximaal 65°C gestreken worden. Dit is een essentiële stap bij het onderhouden van maskers. De propere maskers worden verdeeld bij het starten van de shift.

Beschadigde maskers worden bewaard en gestuurd naar de gevangenis in Oudenaarde voor herstelling.

Persoonlijke maskers

Vanaf het ogenblik dat het personeel de mondmaskers geproduceerd door Cellmade ontvangt, zal geen enkel persoonlijk masker nog toegestaan worden binnen de inrichting, dit om de kwaliteit te kunnen garanderen in het belang van éénieder. Er is een positief advies van IDPB.

Wanneer te gebruiken?

Een e-learning module hierover is beschikbaar op EPlsite.

Mondmasker bewaren tijdens de shift

Het mondmasker moet los rond de hals gedragen worden of in een papieren enveloppe gestopt worden als het niet gebruikt wordt. Het mag nooit op tafel, in een schuif of in een broekzak opgeborgen worden om besmetting te voorkomen.

Hygiëne bij het manipuleren van het masker

Het is van cruciaal belang dat de handen gewassen worden nadat het masker werd gemanipuleerd. Op het mondmasker bevinden zich, indien de medewerker besmet zou zijn, veel virussen. In deze zin houdt het gebruik van een masker op zich ook een risico in. Bescherm anderen door de handen steeds te wassen of ontsmetten wanneer u uw masker heeft aangeraakt.

FFP2 mondmasker

Bij wie te gebruiken?

Bij contact met gedetineerden in medische isolatie (M.I.), bevestigd door een arts (verdacht geval of bevestigd na een test).

Wanneer te gebruiken?

Een e-learning module is beschikbaar op EPISite. In het onderstaande schema vindt u alvast in welk geval/situatie een FFP2-masker moet worden gedragen.

Wie levert de FFP2-maskers?

De lokale medische dienst levert de maskers.

Schema

wanneer	FFP1	FFP2	witte handschoenen	blauwe handschoenen
koorts en respiratoire symptomen bij personeelslid	x			
contact < 1,5 m individu (sociaal contact, bewegingen, openen cel, fouille, briefing,...)	x			
betreden van een cel	x			
manipuleren van linnen gedetineerden	x		x	
ontvangen kledij via bezoekers	x		x	
buitengeven kledij gedetineerden	x		x	
ontvangen voorwerpen van buiten	x		x	
buitengeven van voorwerpen uit de cel	x		x	
bedelen kantine	x		x	x
manipuleren van voedsel	x			x
interventie	x		x	

openen van cel bij M.I.		x	x	
ophalen van vuilnis bij M.I.		x	x	
etensbedeling bij M.I.		x		x
interventie gedetineerde in M.I.		x	x	
vervoer per ambulance gedetineerde in M.I.		x	x	

bewakingsopdracht in ziekenhuis	x		x	
---------------------------------	---	--	---	--

Problemen gelinkt aan het dragen van een mondmasker

Personeelsleden die een persoonlijk mondmasker willen dragen op basis van een attest van hun huisarts, omdat ze allergisch zijn aan het mondmasker ter beschikking gesteld door de gevangenis (wasmiddel,...) of weigeren er één te dragen om welke reden dan ook worden naar de arbeidsgeneesheer doorverwezen voor een gezondheidsconsultatie (*telefonisch in afwachting van het hernemen van de fysieke consultaties*). De arbeidsgeneesheer zal een advies overmaken aan de directie.

3.2 Gebruik van mondmasker en handschoenen door gedetineerden

- Gedetineerden tewerkgesteld in de keuken ontvangen een FFP1 masker en handschoenen.
- Gedetineerden tewerkgesteld voor huishoudelijke taken ontvangen een:

FFP1 of chirurgisch mondmasker en handschoenen voor:

- bedelen van maaltijden
- wassen en strijken van chirurgische mondmaskers van personeel en gedetineerden
- bedelen van kantine
- wanneer de afstand van 1,5 m niet kan gegarandeerd worden
- ophalen van vuilnis
- poetsen van oppervlakten
- manipuleren van linnen gedetineerden

FFP2-masker en handschoenen voor:

- technische herstellingen in een cel van een gedetineerde onder medische isolatie
- manipuleren van kledij en linnen, ophalen vuilnis en etensbedeling en kantine bij gedetineerden in medische isolatie

Schema

wanneer	FFP1	FFP2	witte handschoenen	blauwe handschoenen
manipuleren van linnen gedetineerden	x		x	
ophalen vuilnis	x		x	
contacten < 1,5 m	x		x	
bedelen kantine	x		x	x
bedelen van maaltijden	x			x
wassen en strijken van mondmaskers	x		x	
poetsen oppervlakten	x		x	

manipuleren kledij M.I.		x	x	
-------------------------	--	---	---	--

ophalen van vuilnis M.I.		x	x	
etensbedeling en kantine bij M.I.		x	x	x
technische herstellingen gedetineerde M.I.		x	x	

Mondmaskers voor gedetineerden tijdens transfer, uithaling en medische overbrenging om andere redenen dan coronabesmetting

Gedetineerden die getransfereerd worden, uitgehaald worden door de politie of overgebracht worden naar een ziekenhuis voor andere redenen dan een coronabesmetting, zullen vanaf nu een wegwerpbaar masker moeten dragen. De maskers zullen via de medische dienst ter beschikking worden gesteld.

Mondmaskers voor alle gedetineerden in kader van toekomstige versoepeling maatregelen

In het kader van de toekomstige versoepeling van de maatregelen zullen alle gedetineerden een mondmasker krijgen. Het aantal mondmaskers dat uw inrichting ontvangt, is gelijk aan de bevolking in uw inrichting maal 2 (min het aantal maskers dat u reeds ontving voor de werkende gedetineerden). De productie van deze maskers start begin mei. Gevangenis en zullen bedeed worden volgens de beschikbaarheid van de maskers.

Naar aanleiding van de feedback en voorstellen van verschillende directieleden over het dragen van dit mondmasker **werd de eerder verstuurd instructie (op datum van 22/04/2020) aangepast (in cursief hieronder).**

Van zodra de mondmaskers beschikbaar zijn in uw inrichting, zijn gedetineerden verplicht een mondmasker te dragen *bij direct contact met iemand van buiten zijn of haar compartiment waarbij de regels op vlak van social distancing niet kunnen gegarandeerd worden. Hierbij horen gesprekken met interne medewerkers in spreeklokalen, gesprekken met externe partijen in spreekzalen (voor advocaten) en het bezoek aan tafel wanneer dit terug georganiseerd mag worden.* Indien de gedetineerde weigert om een mondmasker te dragen, dan wordt hij/zij uitgesloten van de activiteit waaraan hij/zij wou deelnemen.

Door het toepassen van de regels op vlak van compartimentering en hygiëne kan in andere gevallen het dragen van een mondmasker eerder aanbevolen dan verplicht zijn. De lokale directie kan op basis van de situatie in de gevangenis zelf bepalen of er andere situaties zijn waarin zij gedetineerden wil verplichten een mondmasker te dragen.

De propere mondmaskers worden verdeeld bij het openen van de cellen en terug opgehaald bij de sluiting ervan.

De eerdere instructies rond het dragen van beschermingsmateriaal door gedetineerden in specifieke omstandigheden blijven van toepassing.

3.3 Medische dienst

Medewerkers van de medische dienst blijven alle beschermingsmateriaal ontvangen van de medische dienst zoals sinds het begin van de afzondering/afsluiting.

3.4 Gebruik van mondklappers door externe bezoekers voor professionele doeleinden

Externe partijen die de gevangenis betreden, zullen vanaf nu in bepaalde gevallen verplicht worden om een mondklapper te dragen. Net zoals voor onze eigen medewerkers, geldt hier de logica dat het risico op besmetting van de buitenwereld komt en dat de maatregel tot het dragen van een masker dus van toepassing is op de personen die van buiten komen. Het vertrekpunt om te bepalen of een externe partij een mondklapper moet dragen, is de social distancing.

▪ **Mondklapper niet verplicht**

Wanneer externe partijen de gevangenis betreden en er geen contact is met derden (personeel of gedetineerden) of wanneer de social distancing kan gerespecteerd worden, dan zijn zij niet verplicht om een mondklapper te dragen. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn bij leveranciers.

▪ **Mondklapper wel verplicht**

Wanneer externe partijen de gevangenis binnenkomen en wel contact hebben met derden (personeel of gedetineerden) waarbij de social distancing niet kan gegarandeerd worden, dan moeten zij verplicht een mondklapper dragen. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn bij leveranciers die laden en lossen en die daarbij contact hebben met personeel/gedetineerden. De externe personen kunnen ervoor opteren hun eigen masker te dragen of kunnen een masker gebruiken van Cellmade.

Wanneer externe partijen de gevangenis binnenkomen voor individuele contacten (advocaten, magistratuur, politie, ambassadeurs, hulpverleners,...) waarbij de social distancing niet kan gegarandeerd worden, dan moeten ook zij verplicht een mondklapper dragen. Ze kunnen ervoor opteren hun eigen mondklapper te dragen of kunnen er één gebruiken van Cellmade.

▪ **Mondklappers Cellmade**

Als externe partijen ervoor opteren om een mondklapper van Cellmade te dragen, dan moet het masker na gebruik gedeponneerd worden in een recipiënt voor het bewaren van gebruikte mondklappers. De maskers mogen in geen geval meegenomen worden. Op de plaatsen waar externen binnenkomen, moet dus een kleine stock aan mondklappers worden voorzien evenals een recipiënt om de gebruikte maskers in te bewaren. Elke gevangenis werkt hiervoor intern een procedure uit.

Als u niet meer voldoende stock van mondklappers zou hebben, dan kan u contact opnemen met Kathleen Van De Vijver om een bijkomende levering te krijgen.

3.5 Reinigingsproducten en papieren zakdoeken

▪ **Handzeep en alcogel**

We herinneren u er eerst en vooral nog eens aan dat wassen met gewone zeep perfect volstaat om het virus te doden. De dienst Aankopen en Logistiek voorziet in gewone handzeep, te plaatsen aan alle gemeenschappelijke lavabo's.

Op de markt is er nog steeds een grote schaarste aan alcogel, maar er zijn bestellingen geplaatst. Zo gauw er leveringen toekomen, worden die verdeeld over de gevangenissen. De alcogels moeten op strategische plaatsen (te bepalen door de lokale directie) geplaatst worden in de inrichting.

- **Javel**

De centrale dienst Aankopen en Logistiek voorziet javel voor de reiniging van vloeren voor alle gevangenis.

- **Desinfecterende doekjes voor ICT-materiaal**

De centrale dienst Aankopen en Logistiek voorziet desinfecterende doekjes voor informaticamateriaal voor alle gevangenis.

- **Papieren zakdoeken**

De centrale dienst Aankopen en Logistiek voorziet papieren zakdoeken voor alle gevangenis. Deze moeten op strategische plaatsten (te bepalen door de lokale directie) geplaatst worden in de inrichting.

3.6 Beschermingsmateriaal voor specifieke diensten en situaties

1. Beschermingsmateriaal voor medische diensten

De medische dienst voorziet op basis van de gebruikelijke bestelprocedure volgende artikelen voor alle gevangenis:

- handgels (70% alcohol) voor medisch personeel
- mondklappers voor personeelsleden die ze nodig hebben volgens de instructies
- wegwerphandschoenen voor medisch personeel
- veiligheidsbrillen voor medisch personeel

Medewerkers van de medische dienst blijven alle beschermingsmateriaal ontvangen van de medische dienst zoals sinds het begin van de afzondering/afsluiting.

2. Beschermingsmateriaal bij een medische isolatie van een gedetineerde

Enkel een 'verdacht geval' of een gedetineerde die na een test effectief besmet blijkt met het coronavirus mag op medische isolatie geplaatst worden. Een 'verdacht geval' is volgens de geldende definitie iemand die een acute infectie van de bovenste luchtwegen of onderste luchtwegen heeft met koorts die nieuw verschijnt of die verslechtert indien de patiënt chronische respiratoire symptomen vertoont.

Andere gedetineerden die in contact zijn geweest met een 'verdacht geval' of met een besmette gedetineerde moeten goed opgevolgd worden. Dat betekent dat de temperatuur en symptomen regelmatig moeten worden gecontroleerd. Zolang zij geen symptomen vertonen, gaan zij niet in medische isolatie.

Een directeur kan een isolatie om medische redenen opleggen wanneer een gedetineerde koorts vertoont (hoger dan 37,4°).

Indien de maatregel niet door een geneesheer werd bevolen, moet de geneesheer zo snel als mogelijk de patiënt zien en de isolatie bevestigen of opheffen. Enkel een geneesheer kan de medische isolatie behouden of opheffen.

Bij medische isolatie dient bij het openen/betreden van de cel, bij het ophalen van vuilnis en tijdens de etensbedeling het niet-medisch personeel in het bezit te worden gesteld van een FFP2 masker en handschoenen. Ze zijn verplicht deze te dragen.

Het materiaal kan van de medische dienst komen of van de stock die geleverd wordt aan de gevangenis.

3. Bescherming tijdens interventies

Bij elke interventie moeten alle betrokken medewerkers een FFP1-mondmasker en witte wegwerphandschoenen dragen aangezien dat meestal met zeer nauw contact gepaard gaat.

Er worden ook **spatschermen** verdeeld die kunnen gebruikt worden bij een interventie en die het aangezicht beter beschermen tegen speekseldruppels.

Het materiaal van de interventieploeg mag enkel gebruikt worden door medewerkers die de opleiding genoten hebben en kan dus niet beschouwd worden als beschermingsmateriaal. Indien er bij een conflict met een gedetineerde problemen van deze aard verwacht worden, kan het aangewezen zijn om de interventieploeg iets sneller dan wat normaal het geval zou zijn de opdracht te geven om tussen te komen. De beslissing hierover komt toe aan de directeur. Indien er zich 's nachts zware incidenten voordoen, wordt de politie gecontacteerd voor het verlenen van bijstand.

Het volstaat de spatschermen na gebruik te reinigen met een gewoon poetsproduct, net zoals dit het geval is bij andere oppervlakken. Voor het reinigen van de spatschermen kan ook een ontsmettingsmiddel worden gebruikt om oppervlaktes te reinigen en die de gevangenis lokaal kunnen aankopen. Het correcte onderhoud van interventiepakken is altijd belangrijk en niet alleen in corona-tijden. Dit zal in de algemene instructies rond het gebruik van dit materiaal ook opgenomen worden.

4. Bescherming tijdens transport per ambulance

De personeelsleden die plaatsnemen in de ziekenwagen dragen verplicht een FFP2-mondmasker en handschoenen. Ook de gedetineerden moeten in dit geval een FFP2-masker dragen.

Spatschermen kunnen tijdens het transport van een gedetineerde per ambulance gebruikt worden om het aangezicht beter te beschermen tegen speekseldruppels (*zie hierboven voor meer informatie over het gebruik en de reiniging van de spatschermen*).

Personeelsleden van andere diensten zoals politie gebruiken hun eigen beschermingsmateriaal, niet dat van het DG EPI.

5. Beschermingsmateriaal voor de nachtploeg

Ook voor de nachtploeg moet er beschermingsmateriaal voorhanden zijn indien bijstand moet geleverd worden aan een gedetineerde die besmet is of in medische isolatie zit.

De medische dienst van elke gevangenis maakt een kleine stock aan voor de nachtploeg en stelt die ter beschikking van de postoverste. De stock moet opgenomen worden in de inventaris van de nacht en moet elke ochtend gecontroleerd worden op volledigheid of onrechtmatig verdwijnen van materiaal.

6. Bescherming tijdens preventieve isolatie inkomende gedetineerden

- Gedetineerden in preventieve isolatie dragen een FFP1 mondmasker bij contact met personeel en bij het verlaten van de cel.

- De FFP1 mondkmaskers van Cellmade die inkomende gedetineerden in preventieve isolatie moeten dragen bij contact met personeelsleden en bij het verlaten van hun cel, moeten elke dag vervangen worden. In principe volstaat de huidige stock maskers die Cellmade geleverd heeft. Indien de stock niet (meer) volstaat, mag u contact opnemen met Kathleen Van De Vijver om bijkomende maskers te krijgen.
- De maskers moeten afgegeven worden aan de gedetineerde in een geopende papieren enveloppe en gedetineerden moet uitgelegd worden dat ze hun masker hierin moeten bewaren op de momenten dat ze het niet dragen.
- Personeel draagt een FFP1 mondkmasker bij contact met de gedetineerde in preventieve isolatie.
- De gedetineerde in preventieve isolatie wordt onderworpen aan een dagelijkse temperatuurmeting. Bij verhoogde temperatuur of andere symptomen van Covid-19 wordt de gevangenisarts onmiddellijk verwittigd. Die kan beslissen tot medische isolatie en het afnemen van een test.

4. Bewaking bij hospitalisatie

Bij een ziekenhuisopname waarbij de gevangenisdirectie beslist bewaking in te stellen stelt de medische dienst van elke gevangenis een kit samen met voldoende chirurgische maskers en handschoenen voor het bewakingspersoneel dat in het ziekenhuis de bewaking dient te organiseren. De medewerkers die de gedetineerde patiënt begeleiden, nemen de kit mee.

Het is ook mogelijk dat ziekenhuizen medewerkers die instaan voor bewaking ter plaatse niet toelaten tot hun gebouw. De directieven van het ziekenhuis moeten in dat geval gevolgd worden. Indien deze situatie een veiligheidsrisico inhoudt, contacteert u de regionale directie.

5. EHBO

Het levensbedreigende karakter primeert in elke situatie. Uiteraard moet iedereen die de eerste hulp toedient, ongeacht of dit medisch of bewakend personeel is, dit in veilige omstandigheden kunnen doen.

Indien hulpverleners – dit betekent iedereen die hulp biedt aan een persoon in nood - zich voorzien van de juiste persoonlijke beschermingsmaatregelen (PBM), mag men starten met CPR (zowel beademing als borstcompressies). De beademing mag enkel en alleen gebeuren via een ballonmasker. Enkel medewerkers die voldoende kennis hebben, via bijscholing, van het gebruik van een ballonmasker mogen dit gebruiken. Aangezien de kans op overdracht via druppels bij reanimatie groot is, dragen de hulpverleners een FFP2-mondmasker, veiligheidsbril, beschermingsschort en wegwerphandschoenen. Ook een Automatische Externe Defibrillator (AED) kan en moet gebruikt worden.

Indien een ballonmasker niet voorhanden is, of het gebruik van een ballonmasker onvoldoende gekend is, voert men enkel borstcompressies uit en geen beademing. Tijdens de uitvoering van de borstcompressies wordt een FFP2-masker gedragen (of een chirurgisch mondkmasker bij afwezigheid van een FFP2-masker) samen met andere PBM's (wegwerphandschoenen, beschermingsschort, veiligheidsbril). Een chirurgisch mondkmasker kan in dit geval ook aangebracht worden bij de patiënt als extra bescherming. Een AED kan en moet gebruikt worden.

Indien de juiste PBM's niet aanwezig zijn, voert men geen reanimatie uit, aangezien de kans op besmetting van de persoon die hulp biedt té groot is en de eigen veiligheid primeert. Deze richtlijn geldt ook voor reanimatie bij kinderen of baby's op de moeder en kind-afdelingen.

In geval van circulatiestilstand/respiratoir falen van een omstaander van wie niet bekend is of die besmet is met Covid-19 is het uitgangspunt dat zij als vermoedelijk besmet beschouwd worden. De bovenstaande instructies moeten toegepast worden.

Instructies van toepassing op gedetineerden en aanpassing van de interne organisatie van de gevangenis

Werkprocessen gevangenis

1. Inkomende gedetineerden in preventieve isolatie

Elke inkomende gedetineerde uit vrijheid moet voor een periode van 14 dagen in preventieve isolatie geplaatst worden.

Dit geldt voor alle gedetineerden die vanuit de buitenwereld - meer specifiek een niet-gecontroleerde of risicovolle omgeving - binnenkomen en die dus een risico betekenen voor het binnenbrengen van het coronavirus. Dat zijn dus ook gedetineerden die terugkeren uit strafonderbreking, uit UV of uithaling om humanitaire redenen, gedetineerden na hospitalisatie, enz.

Gedetineerden die niet in preventieve isolatie moeten worden geplaatst, zijn gedetineerden die uitgehaald worden voor een medische consultatie aangezien deze consultaties doorgaan in de 'propere zone' van een ziekenhuis en de gedetineerden daar uitsluitend in contact komen met medisch personeel dat op zeer stringente wijze de beschermingsmaatregelen toepast.

Ook gedetineerden die uitgehaald worden om diverse redenen (verhoor, zitting, enz.) moeten niet meer in preventieve isolatie aangezien ze bij vertrek een wegwerpbaar mondkapje krijgen en in een gecontroleerde omgeving blijven. Indien wordt vastgesteld dat er nog veel uithalingen voor verhoor gebeuren, dan wordt aan de gevangenis gevraagd om contact op te nemen met de politiediensten om hen te sensibiliseren over de noodzaak om zoveel mogelijk de voorkeur te geven aan het organiseren van verhoren via videoconferentie of binnen de gevangenis zelf.

1.1 Isolatie op cel

- De gedetineerde verblijft op monocel.
- Indien dat omwille van overbevolking onmogelijk is, kan de inkomende gedetineerde op een meerpersoonscel geplaatst worden. De voorwaarde hierbij is dat geen van de celgenoten symptomen vertoont van Covid-19 en dat zij allen opgesloten werden op dezelfde datum (om de termijn van 14 dagen isolatie te kunnen respecteren).
- Vanuit het principe van compartimentering is het aangewezen om de inkomende gedetineerden in preventieve isolatie op dezelfde sectie/afdeling te plaatsen.

1.2 Regime

- Het basisregime wordt gegarandeerd. Gedetineerden krijgen individuele wandeling (in voorkomend geval kan dit samen met celgenoot), telefoon, briefwisseling en individuele eredienst.
- De toegang wordt verleend tot medische zorgen, directie, PSD, externe hulpverlening en advocaat. De normale onthaalprocedure door directie, arts en PSD wordt verzekerd. De preventieve en controlemaatregelen inzake Covid-19 moeten hierbij worden gegarandeerd en de 'social distancing' moet worden gerespecteerd.

- De gerechtelijke/politionele uithalingen worden verzekerd, indien hier expliciet toe wordt verzocht.

1.3 Beschermingsmaatregelen en medische opvolging

- Gedetineerden in isolatie dragen een FFP1mondmasker bij contact met personeel en bij het verlaten van de cel.
- De FFP1 mondmaskers van Cellmade die inkomende gedetineerden in preventieve isolatie moeten dragen bij contact met personeelsleden en bij het verlaten van hun cel, moeten elke dag vervangen worden. In principe volstaat de huidige stock maskers die Cellmade geleverd heeft. Indien de stock niet (meer) volstaat, mag u contact opnemen met Kathleen Van De Vijver om bijkomende maskers te krijgen.
- De maskers moeten afgegeven worden aan de gedetineerde in een geopende papieren enveloppe en gedetineerden moet uitgelegd worden dat ze hun masker hierin moeten bewaren op de momenten dat ze het niet dragen.
- Personeel draagt een FFP1 mondmasker bij contact met de gedetineerde in preventieve isolatie.
- De gedetineerde in preventieve isolatie wordt onderworpen aan een dagelijkse temperatuurmeting. Bij verhoogde temperatuur of andere symptomen van Covid-19 wordt de gevangenisarts onmiddellijk verwittigd. Die kan beslissen tot medische isolatie en het afnemen van een test.

Na 14 dagen preventieve isolatie kan de gedetineerde in het gewone regime worden ingeschakeld, mits tegenadvies van de gevangenisarts.

Aangezien de isolatie een preventief medisch karakter heeft, is het opleggen van een individueel bijzondere veiligheidsmaatregel niet noodzakelijk.

2. Fouilles

Tijdens de periode van de coronacrisis volstaat een controle met de MDP tijdens een beweging naar en van de wandeling. Voor het overige wijzigt er niets. De controle van ramen en staven blijft behouden, idem voor de celfouilles.

3. Bezoek

In navolging van de federale maatregelen die zijn opgelegd, worden de externe contacten maximaal beperkt. Alle vormen van bezoek blijven opgeschort. De (gefaseerde) heropstart van bezoek wordt wel uitgewerkt om op een later tijdstip in voege te gaan.

Personen die om professionele redenen (o.a. advocaten) een gedetineerde moeten zien, kunnen bezoek achter glas krijgen. De instructies rond het reinigen van oppervlaktes moeten na elk gesprek gerespecteerd worden. Er wordt geen familiebezoek georganiseerd achter glas.

Gedetineerden kunnen door aalmoezeniers en consulenten van de erediensten nog steeds individueel bezocht worden in lokalen die toelaten de 'social distancing' te bewaren. Dat kunnen spreekkamers zijn, leslokalen of andere polyvalente ruimtes, bij voorkeur deze binnen de eenheden waar de gedetineerden verblijven, dit om ook bewegingen tot een minimum te beperken.

Bij gedetineerden in medische isolatie worden de contacten beperkt tot het strikt noodzakelijke om het risico op besmetting te voorkomen. Bovendien zijn bijzondere beschermingsmaatregelen vereist in het geval van contact. Rechtstreeks contact is dus pas mogelijk op het moment dat de arts de medische isolatie opheft. Een kort contact via interfonie is mogelijkwijze een oplossing.

Conform de reeds gecommuniceerde instructies over het onderhoud van lokalen, moeten lokalen vaker dan normaal gepeetst worden en moet na elk gebruik de tafel/deurklinken/andere oppervlakken/enz. goed gereinigd worden. Op een klassieke manier poetsen met reguliere reinigingsproducten volstaat.

Om de contacten tussen de gedetineerde en de buitenwereld – en in het bijzonder de contacten met de sociale omgeving van de gedetineerde – te faciliteren en te ondersteunen, wordt voorzien in een nieuwe vorm van bezoek, namelijk virtueel bezoek via videogesprekken. Deze vorm van bezoek wordt gefaseerd uitgerold in alle inrichtingen. Om veiligheidsredenen mag enkel de applicatie Webex gebruikt worden om de videogesprekken te laten doorgaan. Het gebruik van andere applicaties is niet toegestaan.

4. Behandelen van kleding en voorwerpen gedetineerden

4.1 Voor gedetineerden die niet in medische isolatie zitten

Het binnenbrengen / buitengeven van kledij moet mogelijk blijven. Sommige inrichtingen zijn immers niet in de mogelijkheid om zelf de kledij van gedetineerden te wassen en/of hebben niet voldoende penitentiaire kledij in stock om in alle behoeften te voorzien. De inrichting moet dit lokaal organiseren, bijvoorbeeld door specifieke momenten te voorzien waarop bezoekers kledij kunnen brengen en kunnen afhalen. Als het mogelijk is om kleding intern te wassen, kan het binnenbrengen en buitengeven beperkt worden.

Binnenbrengen van kledij

Bepaalde preventiemaatregelen zijn van toepassing:

- Idealiter wordt contact bij het aannemen van de binnenkomende kledij vermeden en deponeren bezoekers zelf de propere kledij – na controle met de RX – in een apart recipiënt en/of in een aparte ruimte. Als dat niet mogelijk is, dan draagt het personeel witte wegwerphandschoenen en een FFP1-masker bij het aannemen van de kledij en volgt het nauwgezet de algemene hygiëneregels (bv. handen wassen, gezicht zo weinig mogelijk aanraken, enz.).
- Laat de binnenkomende kledij gedurende 24u onaangeroerd in een geventileerd lokaal staan alvorens ze intern te bedelen.

Buitengeven van kledij

Bepaalde preventiemaatregelen zijn van toepassing:

- Personeel dat deze kledij aanraakt, draagt witte wegwerphandschoenen en een FFP1-masker en volgt nauwgezet de algemene hygiëneregels (bv. handen wassen).
- Personeelsleden kunnen bezoekers aanraden het linnen gedurende 24u niet te aan te raken.
- Geen verdere bijkomende maatregelen.

Binnenbrengen van voorwerpen

Het binnenbrengen van voorwerpen wordt in principe opgeschort behalve voor administratieve stukken (bv. identiteitskaarten, paspoorten, officiële papieren) die geen uitstel dulden. De volgende preventiemaatregelen zijn, in de mate van het mogelijke, van toepassing:

- Voorzie enveloppes waarin bezoekers administratieve stukken kunnen deponeren bij afgifte.
- Personeel draagt bij het aanraken van deze voorwerpen witte wegwerphandschoenen en een FFP1-masker en volgt nauwgezet de algemene hygiëneregels (bv. handen wassen, gezicht zo weinig mogelijk aanraken, enz.).
- Laat alle voorwerpen die binnengebracht worden 24u onaangeroerd in een geventileerd lokaal staan, indien er geen hoogdringendheid is. Dit principe geldt ook voor alle leveringen ten behoeve van de gevangenis. Het spreekt voor zich dat HACCP-normen moeten gerespecteerd worden.

Buitengeven van voorwerpen

De personeelsleden dragen een FFP1-masker en witte wegwerphandschoenen.

4.2 Voor gedetineerden die in medische isolatie zitten

Binnenbrengen van kledij

- Kledij van gedetineerden in isolatie wordt niet buitengegeven. Bij een tekort aan propere kledij wordt hen gevangenskledij gegeven.
- Voor die gedetineerden moet het wassen van hun kledij en hun linnen binnen de inrichting gebeuren en dit zo snel mogelijk. Het is daarbij van cruciaal belang dat hun wasgoed niet gemengd wordt met ander wasgoed. Hun wasgoed blijft op cel tot wanneer die vanuit de cel rechtstreeks naar de wasmachine kan worden gebracht om gewassen te worden. Dienders dragen witte wegwerphandschoenen en een FFP2-mondmasker.
- De kledij van gedetineerden in isolatie hoeft geen 24 uur in een geventileerd lokaal bewaard worden. De procedure verschilt immers van binnenkomende kledij. Indien de kledij van een gedetineerde in isolatie ook 24 uur in een geventileerde ruimte moet staan, riskeert er een contaminatie met andere kleding in deze ruimte. De risico's worden beter beheerst door de kledij zo snel als mogelijk apart te wassen en tot dan op de cel van de geïsoleerde gedetineerde te laten.

Binnen- en buitengeven van voorwerpen

Het buitengeven van bepaalde voorwerpen/stukken van gedetineerden in isolatie wordt maximaal vermeden en beperkt zich tot dringende en strikt noodzakelijke gevallen. In dat geval draagt het personeel witte wegwerphandschoenen en een FFP2-masker bij het aanraken van deze voorwerpen.

5. Inkomende post

Met inkomende post wordt alle post bedoeld (reguliere post, aangetekende zending) die de gevangenis van buitenaf bereikt alsook interne briefwisseling tussen gedetineerden in de inrichting. De maatregelen zijn niet van toepassing op interne communicatietools zoals rapportbriefjes.

Laat de inkomende post gedurende 24u onaangeroerd in een geventileerd lokaal staan alvorens ze intern te bedelen.

Na aanraking van de post, is het uiteraard belangrijk om de basisregels op vlak van hygiëne te respecteren (handen wassen, gezicht zo weinig mogelijk aanraken, enz.)

6. Nemen van vingerafdrukken van gedetineerden

De vingerafdrukken ter identificatie bij de inschrijving en de foto van de gedetineerde moeten genomen worden. Het nemen van de 10 vingerafdrukken voor APFIS mag uitgesteld worden tot na de coronacrisis.

7. Hoorzittingen voor disciplinaire dossiers

Advocaten moeten altijd uitgenodigd worden voor de zitting. Indien advocaten zelf weigeren om aanwezig te zijn tijdens de zitting, mag de zitting doorgaan zonder de aanwezigheid van een advocaat. De advocaten mogen uiteraard geen toegang ontzegd worden wanneer ze zich wel aanbieden.

Advocaten mogen op hun eigen vraag via de telefoon deelnemen aan hoorzittingen voor de afhandeling van een disciplinair dossier. Tijdens de procedure kan de advocaat gebeld worden om deel te nemen aan het gedeelte dat voor hem of haar van toepassing is. Gelieve al de uitnodigingen zorgvuldig bij te houden en te noteren indien het een situatie van weigering door de advocaat betreft.

Voor geïnterneerden gelden dezelfde instructies als voor de hoorzittingen voor het afhandelen van een disciplinair dossier van gedetineerden.

Aanvulling: Bij de behandeling van een hoorzitting van geïnterneerden moet alles in het werk gesteld worden opdat 1) de advocaat aanwezig is of 2) dat de geïnterneerde voor de zitting kan bellen met zijn advocaat en dat de advocaat tijdens de hoorzitting telefonisch bereikbaar is. Indien de advocaat weigert om fysiek of telefonisch deel te nemen, moet een pro deo advocaat aangesteld worden. Indien ook dat niet lukt, dient de zitting alsnog door te gaan.

8. Communiceren van aantal gedetineerden in medische isolatie

Gelieve de regionale directie dagelijks op de hoogte te brengen van het aantal gedetineerden dat in medische isolatie zit.

9. Transfers gedetineerden vanuit gevangenis met coronabesmetting

De transfers worden geschorst in het geval er sprake is van een gedetineerde waarbij een besmetting werd vastgesteld op basis van een test en dit voor een periode van 2 weken. Indien in de periode van 2 weken geen nieuwe besmettingen – opnieuw bevestigd na een test – worden vastgesteld, kunnen er terug transfers doorgaan.

10. Artsen

De artsen moeten de wettelijke verplichtingen naleven en alle gedetineerden in isolatie wekelijks zien evenals alle gedetineerden die op strafcel verblijven, dagelijks zien. Ook andere beroepsgroepen zoals directeurs hebben hierin een wettelijke verplichting. Ook beambten hebben dagelijks contact met deze gedetineerden bij het uitvoeren van hun opdrachten. Er wordt dus voor artsen geen uitzondering gemaakt, het is tijdens deze corona-crisis trouwens des te belangrijker is om gedetineerden goed op te volgen op medisch vlak.

Indien er zich problemen zouden stellen, mag de gevangenisdirectie de Centrale dienst Gezondheidszorg gevangenissen rechtstreeks contacteren.

11. Maatregelen met betrekking tot de rechtspleging

Wat betreft zittingen van de raadkamer, de kamer van inbeschuldigingstelling, de correctionele rechtbank en de strafuitvoeringsrechtbanken / kamers voor de bescherming van de maatschappij, wordt maximaal ingezet om procedures te kunnen voeren zonder dat de fysieke aanwezigheid van de gedetineerde/geïnterneerde op de zitting noodzakelijk is. Dat gebeurt in eerste instantie door in te zetten op schriftelijke procedures, op de vertegenwoordiging van de gedetineerde/geïnterneerde door diens advocaat en, waar de aanwezigheid toch vereist is, door zittingen ondersteund door technologie die communicatie op afstand mogelijk maakt.

Om de communicatie op afstand te faciliteren, is de applicatie Cisco Webex beschikbaar voor videoconferencing en webmeetings. Webex laat toe om advocaten te horen in het kader van bijvoorbeeld tuchtzittingen wat, o.a. voor wat geïnterneerden betreft die verplicht dienen bijgestaan te worden, een alternatief kan zijn.

11.1 SUR – SURB – KBM

In procedures voor de strafuitvoeringsrechter (SUR), de strafuitvoeringsrechtbank (SURB) en de kamer voor de bescherming van de maatschappij (KBM) zal de vertegenwoordiging van de veroordeelde/geïnterneerde door de advocaat tijdens de zitting als regel worden gesteld, behoudens andersluidende gemotiveerde beslissing. In de gevallen dat de rechter of de rechtbank beslist dat de veroordeelde/geïnterneerde toch in persoon moet verschijnen en dat hiervoor gebruik gemaakt wordt van videoconferencing, zal het DG EPI hieraan haar medewerking verlenen.

De directeur dient zijn advies steeds schriftelijk te geven, en dient daarbij in voorkomend geval ook schriftelijk toelichting te verstrekken bij de voorwaarden die gesteld worden in het belang van het slachtoffer.

11.2 RK – KI

Voor de verschijningen voor de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling in het kader van de voorlopige hechtenis, voorzien de besluiten niet in een aangepaste procedure. Indien ook in deze gevallen de rechtbank zou beslissen om een beroep te doen op videoconferencing, dan verleent het DG EPI hieraan haar medewerking.

11.3 Praktische organisatie

Elke gevangenis heeft een laptop ontvangen (of zal die nog ontvangen) om dergelijke zittingen op afstand te kunnen laten doorgaan. Voor elke gevangenis is ook een specifiek e-mailadres (naamgevangenis.conference@just.fgov.be) aangemaakt dat zal gebruikt worden om de videosessie te starten.

Wij beschikken momenteel niet over een eenvormige richtlijn voor het geheel van de onderzoeksgerechten en rechtbanken, maar merken wel dat her en der sommige instanties reeds van start gaan met dergelijke videosessies of aankondigen dat te willen doen. Vanuit de centrale administratie kunnen we dan ook geen eenvormige manier van werken meegeven aan de gevangenen. Bovendien is de voorzitter van elke rechtbank bevoegd voor de organisatie van zijn rechtbank en kunnen we ook om die reden en ook in dit kader geen eenzijdige beslissingen nemen. Vanuit DG EPI houden we vast aan het volgende, namelijk dat elke gevangenis:

- over één laptop beschikt voor videoconferencing (voor sommige grote arresthuizen zal bekeken worden of dit kan verdubbeld worden);
- één lokaal moet voorbehouden
  - o van waaruit de videosessie kan doorgaan;
  - o van waaruit de gedetineerde/geïnterneerde ook telefonisch in verbinding kan treden met zijn advocaat die zich in de rechtszaal bevindt;
  - o waarbinnen bewaking is voorzien of, indien het lokaal te klein is en de normen inzake social distancing niet kunnen nageleefd worden, er een visueel toezicht is;
  - o en dit binnen de tijdsblokken van 9u tot 11u30 en van 13u tot 16u, tenzij u met de instanties waarmee u gewoonlijk samenwerkt andere tijdsblokken overeenkomt.

11.4 Concrete richtlijnen

- 1) Het is de voorzitter van de rechtbank die de beheerder is van de videosessies. Het komt de gerechtelijke instanties toe u er tijdig van in kennis te stellen welke gedetineerden/geïnterneerden voor deze sessies dienen opgeroepen te worden, op welke dagen en tijdstippen.
- 2) De sessie start met een verzoek tot aanmelding door de voorzitter van de rechtbank. Als 'host' van de virtuele zitting, nodigt hij/zij de gevangenis uit via het daartoe aangemaakte e-mailadres van de inrichting. De griffie van de betrokken rechtbank (RK, KI, SURB/KBM) kan hiertoe een vergaderverzoek sturen naar het specifieke e-mailadres van de betrokken gevangenis (naamgevangenis.conference@just.fgov.be).
- 3) De gevangenis accepteert de uitnodiging, waardoor dit tijdslot ook in de agenda van de inrichting geblokkeerd wordt.
Indien in een groot arresthuis nood is om videosessies simultaan te laten plaatsvinden, dan zijn twee laptops evenals twee e-mailadressen nodig. U kan dit aanvragen via het lokale ICT-contact. De gevangenis zal dan in samenwerking met de onderzoeksgerechten/rechtbanken wel moeten afspreken welke instantie welk e-mailadres gebruikt.
- 4) Bewaking: er moet steeds een visueel toezicht zijn op de gedetineerde tijdens de sessie. De afstand tussen de gedetineerde en de laptop moet voldoende groot zijn zodat manipulatie van het toetsenbord bemoeilijkt wordt. Daarnaast kan eventueel misbruik van de mailfunctie gecontroleerd worden door na de sessie na te kijken of er geen mails verzonden werden of in de prullenbak zitten. De toegang tot internet is beperkt.
- 5) Indien tijdens de sessie verzocht wordt om de gedetineerde telefonisch in verbinding te laten treden met zijn advocaat, vormt het personeelslid dat met het toezicht belast is, het telefoonnummer waarop de advocaat kan bereikt worden en dat tijdens de sessie wordt doorgegeven. Voor de duur van dit onderhoud waakt het toezichthoudend personeel erover dat zij dit gesprek niet kan horen en is dus enkel visueel toezicht toegelaten.

Het Webex-platform, en de laptop die u hebt gekregen voor videoconferencing, wordt exclusief voor dit soort communicatie gebruikt. Indien dit praktisch haalbaar is voor de gevangenis, kunnen dit materiaal en deze applicatie ook gebruikt worden voor communicatie met politie, onderzoeksrechters en justitie-assistenten.

12. Betekeningen aan gedetineerden

12.1 Gedetineerden in medische isolatie

Hier kunnen omwille van het risico op besmetting tijdens de coronacrisis andere regels gelden. De volgende werkwijze moet toegepast worden:

- In kader van voorlopige hechtenis: beslissing mondeling meedelen in de taal van de rechtspleging, met afgifte van een volledig afschrift van de akte aan gedetineerde in zijn cel (datum van overhandiging vermelden op de beslissing)
- Beslissingen basiswet: datum van overhandiging vermelden op de beslissing; afgifte aan gedetineerde in zijn cel
- Beslissingen wet externe rechtspositie:
  - Beslissingen minister: datum van overhandiging vermelden op de beslissing; afgifte aan gedetineerde in zijn cel
  - vonnissen SURB: datum van overhandiging vermelden op de beslissing; afgifte aan gedetineerde in zijn cel; in het bericht van ontvangst dat aan de gerechtelijke overheid moet teruggezonden worden melding maken van het feit dat de gedetineerde zich in medische isolatie bevindt en ten gevolge van de voorzorgsmaatregelen die genomen moeten worden in het kader van de coronavirus-pandemie in de onmogelijkheid is om te tekenen.
- Beslissingen DVZ: datum van overhandiging vermelden op de beslissing; afgifte aan gedetineerde in zijn cel

In deze gevallen hoeft de gedetineerde niet voor ontvangst te tekenen.

12.2 Gedetineerden in ET voorhechtenis

In geval van een **vrijstelling** is er geen hechtenistitel meer en moet de betekening/vrijstelling in principe, en voor zover dit materieel mogelijk is, dezelfde dag gebeuren.

Bij een **bevestiging van de voorlopige hechtenis** onder ET kan de directeur zelf oordelen over de wenselijkheid om de betekening al dan niet dezelfde dag nog te doen. Wanneer de woonplaats van een gedetineerde ver verwijderd is van de gevangenis, kan het om praktische redenen en om verplaatsingen te vermijden bijvoorbeeld zinvol zijn om de gedetineerde te laten wachten en de betekening dezelfde dag te doen.

Voor andere gevallen werd in onderlinge afspraak met het Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht beslist dat gedetineerden die ET ondergaan in voorhechtenis zich na de zitting van de raadkamer of KI niet meer rechtstreeks naar de gevangenis hoeven te begeven voor betekening van de beslissing. De betekening kan ook de dag nadien gebeuren. Hiertoe dienen de nodige afspraken te worden gemaakt met de gedetineerde in kwestie. Indien er geen contactnummer van de gedetineerde gekend is in Sidis suite of Siset kan de gevangenis bij het VCET het nummer van het GPS-toestel opvragen. Dit kan ook de dag nadien gebeuren. Zodra de gevangenis de beslissing van de raadkamer of KI heeft ontvangen, contacteert de griffie de gedetineerde om hem of haar uit te nodigen om zich de volgende dag aan te bieden voor de betekening van de beslissing en om hiervoor een tijdstip vast te leggen. Het VCET moet per mail

geïnfomeerd worden van het feit dat de betekening uitgesteld wordt tot de dag nadien en van het tijdstip waarop de gedetineerde zich zal aanbieden in de gevangenis. De betekening zelf kan gebeuren bij de portier zodat de gedetineerde de gevangenis niet moet betreden. Zodra de betekening gebeurd is, wordt het VCET hiervan op de hoogte gesteld.'

12.3 Gedetineerden in onderbreking van de strafuitvoering

De beslissingen die vallen onder de bevoegdheid van de minister van justitie (DDB) worden binnen de 24 uur per post en met een priorzegel verstuurd naar de gedetineerde in kwestie. De gedetineerde moet hiervoor niet naar de gevangenis komen.

Voor de betekening van de beslissingen van gerechtelijke overheden wordt de gedetineerde gecontacteerd en wel uitgenodigd om naar de gevangenis te komen. De betekening zelf gebeurt bij de portier zodat de gedetineerde de gevangenis niet moet betreden.

Indien de gedetineerde in kwestie omwille van symptomen van Corona het huis niet mag verlaten op basis van een medisch attest, komt de gedetineerde niet naar de gevangenis en wordt de beslissing terug gestuurd naar de gerechtelijke overheid met vermelding van de reden. De betekening kan desgevallend via andere wegen gebeuren, bijvoorbeeld door de politie. Het komt aan de gerechtelijke overheden toe hierin de nodige initiatieven te nemen.

12.4 Andere gedetineerden

Voor gedetineerden die niet onder medische isolatie geplaatst zijn door een arts gebeuren de betekeningen/kennisgevingen op de normale manier mits het toepassen van de instructies en aanbevelingen inzake hygiëne en 'social distancing'.

12.5 Maatregelen rond hygiëne

De instructies rond het dragen van beschermingsmiddelen (mondmaskers en handschoenen) en de instructies rond hygiëne moeten uiteraard nageleefd worden bij betekeningen.

Aanpassing regime en activiteiten gedetineerden

1. Tewerkstelling gedetineerden

Er werd beslist dat de werkhuisen kunnen openblijven in deze fase. Wel vragen we u om de afstand van 1,5 meter tussen alle aanwezigen in het werkhuis zoveel mogelijk te respecteren. Eventueel kan beslist worden om minder gedetineerden tegelijkertijd te werk te stellen omwille van preventieve maatregelen. Alles hangt natuurlijk af van de grootte van het werkhuis in kwestie.

Ook huishoudelijk werk gaat gewoon verder mits het in acht nemen van de algemene voorschriften voor hygiëne. Dat werk is bovendien nodig, niet enkel om de bereiding van de maaltijden verder te kunnen verzekeren, maar ook om de zo noodzakelijke hygiëne te garanderen.

Mochten de federale maatregelen op dat vlak verstrengd worden, is het mogelijk dat onze interne regeling ook aangepast wordt.

2. Social distancing

Compartimentering – het zoveel mogelijk behouden van dezelfde homogene stabiele groepen van dezelfde gedetineerden – is de belangrijkste maatregel om besmetting te voorkomen. Om deze reden werd dan ook gevraagd om **wandelingen gecompartmenteerd** te organiseren. Zolang gedetineerden wandelen met dezelfde groep, moet er tijdens de wandeling geen social distancing toegepast worden.

Zolang de principes van compartimentering gerespecteerd worden, kan de directie op basis van de lokale situatie beslissen dat **avondwandelingen** doorgaan.

Bij **werkhuisen** bijvoorbeeld, waar gedetineerden uit verschillende compartimenten samen komen, moeten de regels wel gerespecteerd worden. Om deze reden werd gevraagd om waar nodig de afstand van 1,5 meter te respecteren en indien nodig de grootte van de groep te beperken.

Ook tijdens **bewegingen** en dergelijke moeten de regels van social distancing gerespecteerd worden.

Het **overlegorgaan** gedetineerden kan doorgaan op voorwaarde dat de regels op vlak van social distancing moeten gerespecteerd worden. Indien dit niet mogelijk is, moeten de gedetineerden in kwestie een FFP1-masker dragen.

Gedetineerden kunnen de **fitnesszaal** gebruiken op voorwaarde dat de regels op vlak van compartimentering (het zoveel mogelijk behouden van dezelfde samenstelling van groepen van gedetineerden), van social distancing en van hygiëne gerespecteerd worden.

- De regels op vlak van compartimentering moeten altijd gerespecteerd worden. Enkel gedetineerden die deel uitmaken van dezelfde groep tijdens andere activiteiten of momenten (op cel, tijdens de wandeling, in de werkplaatsen, enz.) mogen samen sporten in de fitnesszaal.
- Gedetineerden moeten minimaal 1,5m afstand houden van elkaar.
- Het gebruik van cardio toestellen (loopband, fiets, crosstrainer, roeitoestel,...) is niet toegestaan van zodra er meerdere gedetineerden in de fitnesszaal zijn.
- De toestellen moeten na elk gebruik goed gereinigd en ontsmet worden.
- Het gebruik van mondmaskers en handschoenen is niet nodig aangezien de aard van de activiteit dit niet toelaat.

Indien een gedetineerde de regels niet respecteert, moet hij hierop aangesproken en gesensibiliseerd worden. Wanneer na aanmaning de regels nog steeds niet toegepast worden, kan een **tuchtprocedure** opgestart worden volgens de bepalingen van de Basiswet.

Strafuitvoeringsmodaliteiten

Het Koninklijk besluit nr. 3 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 9 april 2020.

Het koninklijk besluit voorziet o.a. maatregelen die ervoor zorgen dat de druk op de gevangenen waar mogelijk kan afnemen door veroordeelde gedetineerden (tijdelijk) de gevangenis te laten verlaten of die

vermijden dat bepaalde veroordeelde gedetineerden de gevangenis (frequent) verlaten en dan weer binnenkomen. Naar aanleiding van de publicatie van dit KB verscheen de [collectieve brief nr. 153](#) van 9 april 2020 waarin de maatregelen inzake strafuitvoering worden besproken:

- Onderbreking van de strafuitvoering 'coronavirus Covid-19'
- Vervroegde invrijheidstelling
- Schorsing van de strafuitvoeringsmodaliteiten (UV, PV, HV en BD)

De collectieve brief bepaalt het toepassingsgebied van de maatregelen, de voorwaarden en uitzonderingscriteria evenals de toekennings- en weigeringsprocedure.

De geldigheidsduur van alle in de collectieve brief besproken maatregelen is beperkt tot de duur van de pandemie, die voorlopig bepaald is op de periode van 18 maart (of 9 april voor de vervroegde invrijheidstelling) tot en met 3 mei 2020. Deze einddatum kan aangepast worden bij koninklijk besluit.

Bij koninklijk besluit van 28 april 2020 werden de maatregelen genomen bij het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus Covid-19 verlengd. Dit KB werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 april 2020 en is dezelfde dag in werking getreden.

De maatregelen van het KB nr. 3 met betrekking tot de toekenning van de onderbreking van de strafuitvoering 'coronavirus Covid-19' en de vervroegde invrijheidstelling en met betrekking tot de schorsing van de uitvoering van beslissingen tot toekenning van een uitgaansvergunning, penitentiair verlof en beperkte detentie zijn verlengd tot en met 17 mei 2020. Hetzelfde geldt voor de bepalingen over de organisatie van de zittingen van de SURB en de KBM (principe van vertegenwoordiging door de advocaat, behoudens andersluidende beslissing en schriftelijk advies van de directeur).

1. Onderbreking van de strafuitvoering 'coronavirus Covid-19'

NB. De instructies van de CB nr. 153 vervangen op dit punt integraal de ministeriële omzendbrief nr. 1820 van 20 maart 2020. De bepalingen van het koninklijk besluit met betrekking tot de onderbreking van de strafuitvoering coronavirus Covid-19 treden (retroactief) in werking op 18 maart 2020 en kunnen dus gezien worden als een 'regularisatie' van de reeds in toepassing van de MO 1820 toegekende verlengde verloven.

De onderbreking van de strafuitvoering laat de veroordeelde toe de gevangenis te verlaten voor de geldigheidsduur van het koninklijk besluit, d.w.z. voorlopig tot en met 3 mei 2020, waarna dit kan verlengd worden.

De strafuitvoering loopt niet voort tijdens de duur van de toegekende onderbreking van de strafuitvoering.

De onderbreking van de strafuitvoering 'coronavirus Covid-19' is enkel van toepassing op veroordeelde gedetineerden die fysiek in de gevangenis verblijven en niet op veroordeelden onder elektronisch toezicht.

Gedetineerden moeten geen aanvraag indienen voor onderbreking van de strafuitvoering. Het dossier van alle gedetineerden die beantwoorden aan de voorwaarden moet geanalyseerd worden. Er wordt niet gewacht tot de gedetineerde een aanvraag indient. Problematisch gedrag tijdens detentie is geen uitsluitingscriterium voor een onderbreking van de strafuitvoering.

2. Vervroegde invrijheidstelling

Het koninklijk besluit voorziet dat de directeur, tijdens de geldigheidsduur van het koninklijk besluit, een vervroegde invrijheidstelling toekent aan de veroordeelde vanaf zes maanden vóór het einde van het uitvoerbaar gedeelte van de vrijheidsstraf of van de vrijheidsstraffen waartoe hij is veroordeeld. Deze vervroegde invrijheidstelling wordt eveneens toegekend aan de veroordeelde die geniet van onderbreking van de strafuitvoering 'Coronavirus Covid-19' en die, mocht de straf blijven lopen zijn tijdens die strafonderbreking, zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van deze vervroegde invrijheidstelling.

De vervroegde invrijheidstelling is enkel van toepassing op veroordeelde gedetineerden die fysiek in de gevangenis verblijven en niet op veroordeelden onder elektronisch toezicht.

Dit betekent dat inkomende gedetineerden met een straf tot 3 jaar niet vallen onder de bepalingen van het volmachtenbesluit en dus niet in aanmerking komen voor een vervroegde invrijheidstelling. Deze blijven vallen onder de ministeriële omzendbrief ET/SE, en kunnen dus in SO geplaatst worden in afwachting van elektronisch toezicht. Bij niet toekenning van SO of bij een intrekking van ET, kan een vervroegde invrijheidstelling Covid-19 nooit worden toegekend voorafgaand aan de datum toelaatbaarheid VLV.

3. Herroeping SO en VI

Het KB nr. 3 van 9 april 2020 voorziet dat de onderbreking van de strafuitvoering 'coronavirus Covid-19' en de vervroegde invrijheidstelling o.a. herroepen kunnen worden in geval van niet-naleving van het verbod op het plegen van strafbare feiten.

Er moet in dit verband geen rekening worden gehouden met de voetnoten 5 en 8 van de collectieve brief nr. 153 van 9 april 2020. Gelet op het uitzonderlijk karakter van deze modaliteiten is een definitieve veroordeling niet vereist om te kunnen herroepen. Een herroeping is ook mogelijk op basis van een proces-verbaal van de politie tot vaststelling van een misdrijf en uiteraard in geval van een bevel tot aanhouding.

Indien de veroordeelde de fysieke of psychische integriteit van derden ernstig in gevaar brengt, kan het openbaar ministerie de voorlopige aanhouding bevelen. In dat geval dient de directeur een beslissing te nemen binnen 7 dagen over de herroeping. Wanneer u overweegt de maatregel niet te herroepen, gelieve voorafgaandelijk contact op te nemen met de regionale directie.

4. Schorsing van de strafuitvoeringsmodaliteiten (UV, PV, HV en BD)

De uitvoering van alle beslissingen tot toekenning van een UV, PV, BD of halve vrijheid, met inbegrip van deze gestoeld op artikel 59 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie, wordt opgeschort.

De bedoeling is te vermijden dat de besmetting vanuit de vrije samenleving binnendringt in de gevangnissen via veroordeelden die genieten van strafuitvoeringsmodaliteiten en die in dat kader regelmatig de gevangenis verlaten en ernaar terugkeren.

De directeur kan een uitzondering toestaan wanneer dringende en humanitaire omstandigheden dit rechtvaardigen.

Nieuwe aanvragen penitentiair verlof en uitgaansvergunning

Nieuwe aanvragen PV en UV kunnen aan de DDB worden voorgelegd.

Omdat positieve beslissingen pas uitgevoerd zullen worden na een nog niet nader bepaalde periode, dienen de dossiers voldoende gestoffeerd te worden met geattesteerde engagementen. De beslissingen tot toekenning zullen immers, na opheffing van de coronamaatregelen, hoe dan ook op hun actualiteitswaarde moeten geverifieerd worden en het is dus belangrijk zo weinig mogelijk hypothesen in te bouwen in beslissingen die op het ogenblik van de uitvoering van de beslissing niet meer actueel zouden zijn.

Meer specifiek moet uitdrukkelijk door de Justitieuizen bevestigd worden dat het onderzoek van een opvangmilieu in het kader van een PV met voldoende waarborgen is kunnen gebeuren, wetende dat de justitieassistenten momenteel geen huisbezoeken meer afleggen. Wat UV's betreft die inherent gekoppeld zijn aan in de wet externe rechtspositie gedefinieerde doeleinden, moet men erover waken dat de redenen waarvoor het verzoek wordt ingediend ('sociale, morele, juridische, familiale, opleidings- of professionele belangen te behartigen die zijn aanwezigheid buiten de gevangenis vereisen' of 'een medisch onderzoek of een medische behandeling buiten de gevangenis (...) ondergaan') duidelijk uiteen worden gezet en indien dat gestaafd kan worden met bijkomende stukken moeten die toegevoegd worden aan het dossier. Indien externe diensten daarin een rol spelen (bv. omdat een veroordeelde op intakegesprek moet gaan), dan moet het schriftelijk akkoord van de dienst aan het dossier zijn toegevoegd.

Vooraleer een aanvraag UV of PV in behandeling te nemen en aan de DDB voor te leggen, dient nagegaan te worden of de veroordeelde niet in aanmerking komt voor één van de maatregelen bedoeld in punt 1 of punt 2 (onderbreking van de strafuitvoering of vervroegde invrijheidstelling).

5. Strafonderbreking wegens ernstige en dringende reden van familiale aard

Aanvragen van veroordeelden die een onderbreking van de strafuitvoering vragen om redenen die duidelijk onder het toepassingsveld, naar de letter en de geest van de wet van 2006 vallen, worden behandeld zoals gewoonlijk.

Indien het motief van het verzoek echter onduidelijk is en in het bijzonder indien de verzoeker een interpretatie geeft aan het begrip "ernstige en dringende redenen van familiale aard" waarbij gereede twijfels bestaan of dit onder het toepassingsgebied van de wet van 2006 valt, moeten deze dossiers door de directie worden overgemaakt aan de DDB. Er kunnen goede redenen zijn die beantwoorden aan het wettelijk kader om deze modaliteit aan te vragen. Elke aanvraag moet dus individueel beoordeeld worden.

Wanneer de directie oordeelt dat het verzoek manifest niet beantwoordt aan de door de wet voorziene doelstellingen, zendt zij dit naar DDB met enkel de beoordeling van het doel waarvoor de modaliteit gevraagd wordt, zonder onderzoek van de contra-indicaties.

DDB beoordeelt het dossier:

- ofwel is DDB akkoord dat het niet beantwoordt aan de doelstelling en dan neemt zij een gemotiveerde beslissing tot weigering
- ofwel meent DDB dat het verzoek wel beantwoordt aan de doelstelling van de wet en stuurt ze het dossier terug naar de directie met de vraag om contra-indicaties te beoordelen.

De DDB moet een beslissing nemen binnen 14 kalenderdagen na ontvangst van de aanvraag van de veroordeelde.

6. Adviesverlening SURB

Wat de adviesverlening betreft voor **veroordeelden die een modaliteit hebben aangevraagd bij SURB voor de aanvang van hun strafonderbreking**, werd het volgend standpunt ingenomen:

- Adviezen directeur die al klaar waren of die kunnen worden afgewerkt buiten de aanwezigheid van de veroordeelde, worden naar SURB gezonden.
- Voor adviezen directeur die nog niet klaar waren en waarvoor de aanwezigheid van de veroordeelde vereist is om deze af te werken, zal gewacht dienen te worden tot veroordeelde terug is in de inrichting. De termijn van twee maanden van art. 49, § 3 (termijn voor directeur om zijn advies aan SURB te bezorgen), is een termijn van orde, en dus niet gesanctioneerd.

Ook tijdens de onderbreking van de strafuitvoering 'coronavirus Covid-19' kan de veroordeelde zijn **aanvraag voor een strafuitvoeringsmodaliteit indienen** op de griffie van de gevangenis. Ofwel heeft de directeur voldoende elementen om zijn advies te geven, ofwel niet en dan wordt advies buiten de termijn gegeven wanneer veroordeelde terug in de inrichting is.

Elektronisch toezicht

1. Vrijstellingen

De vrijstelling + de recuperatie van het materiaal gebeurt in de inrichting voor:

- Vrijstelling VH GPS
- Vrijstelling SURB
- VLV met voorwaarden

De VLV zonder voorwaarden gebeurt door het VCET. Op vraag van het VCET, en aangezien de vrijstelling in het thuismilieu gebeurt, moet de gedetineerde het document niet ondertekenen zolang de nationale coronamaatregelen van kracht zijn.

2. Betekeningen bij VH GPS

Zie punt 12.2 Gedetineerden in ET voorhechtenis op p. 24.

3. Verwijderen en bewaren van materiaal

De gedetineerde moet onder toezicht van een beambte zelf de enkelband verwijderen. Voor het verwijderen van de enkelband moeten de bijgevoegde instructies gevolgd worden. Gelieve bij de portier een schroevendraaier te voorzien. Het materiaal dat verwijderd wordt in de gevangenis wordt daar ook veilig bewaard.

4. Seinen van gedetineerden bij niet-identificatie

Om te voorkomen dat gedetineerden onnodig geseind worden, wordt de volgende werkwijze gevolgd. Bij elke toekenning van SO in afwachting van ET zet de griffie de foto van Sidis Suite op bijlage 1 (vergunning SO) met stempel van de gevangenis. De procedure bestaat nu al voor gedetineerden die geen identiteitskaart hebben, maar wordt dus nu uitgebreid naar alle gedetineerden die in SO gaan. Mocht het toch nog voorkomen dat de gedetineerde in SO zich niet kan identificeren, wordt de griffie hiervan in kennis gesteld via het dagelijkse overzicht van gelukte en mislukte activiteiten. Aan het VCET werd gevraagd om de reden van de mislukte activatie op dit overzicht duidelijk te vermelden. Indien de reden te vinden is in een probleem van identificatie, neemt de griffie contact op met de gedetineerde in kwestie en maakt hem per post een nieuw attest met foto over. Door de griffie wordt dan ook een nieuwe datum voor aansluiting ingepland. Indien de gedetineerde voor de griffie onbereikbaar is, wordt wel overgegaan tot seining door de griffie.

Vrijstelling gedetineerde in medische isolatie

Het testen van de temperatuur bij vrijlating is in het belang van betrokkene, zijn omgeving en de samenleving. De maatregel blijft behouden.

1. Strafeinde

De arts van de inrichting neemt contact op met de behandelende geneesheer van de gedetineerde om hem of haar te informeren over de situatie. De gedetineerde wordt ook aangemaand zelf zijn arts te contacteren.

Verder wordt onderzocht of de gedetineerde een verblijfadres heeft. Indien nodig, worden het OCMW en externe instanties gecontacteerd. De acties die genomen worden zijn op maat van elk dossier. De permanentiedienst van de PSD in de gevangenis moet toelaten om dit soort situaties correct te ondervangen.

De vrijstelling wordt uiteraard niet uitgesteld aangezien hiervoor geen wettelijke basis is.

2. Voorlopige invrijheidstelling

De vrijstelling wordt uitgesteld tot het dossier goed is voorbereid. De initiatieven die ondernomen moeten worden hangen af van het concrete dossier maar omvatten absoluut het informeren van de behandelende geneesheer en het garanderen van een betrouwbaar opvangadres. De medische dienst en de permanentiedienst van de PSD nemen hiervoor alle nodige contacten.

Justitiehuzen

De justitiehuzen en het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht werken verder tijdens de periode van de Coronacrisis maar op een aangepaste manier. De justitiehuzen houden tijdelijk geen gesprekken met

cliënten. Die verlopen nu per telefoon, per mail of een vorm van beeldbellen. Er worden geen huisbezoeken afgelegd en de bureelgesprekken worden tijdelijk uitgesteld.